

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:

BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.

Egyes számok kaphatók: Rotter L., Weisz H. és Krausz V. tözsdéjében.

Elégtétel.

Egy elhantolt sirt akarnak megbolygatni.

Két év előtt volt a temetés. Gúny, átok és káröröm közt helyezték a koporsót a föld méhébe. Hullottak-e könnyek? Hisz a koporsót siránkozók szokták követni a temető nyugalomát adó helyére. Nem! még a könnyeket is titkolták. Csak a kik életében hasznat huztak belőle, azok tudtak az elveszett jó mód után könnyet kifacsarni szemükből ott a koporsónál.

Elhantolták. A sirhalomra sár és kö hullottak. Itt nem teljesedett be az into mondás: De mortuis nil, nisi bene! A halottakról csak jó szívvvel beszéljete. A fürgeteg össze-összegyülekezett sirja fölött és megszakgatta pihenése helyét.

Most meg, mintha a föld se tudná öt méhében tűrni, mintha annak is nehéz volna: ki akarja dobni magából. Azok, a kiknek sirni lehetett volna, az elföldelés szomorú ténye mellett, azok maguk figyelemzetnek büntényre, gonoszságra, a melyet még a hullán is meg kell boszulni.

Igen! ássátok fel a sirt. Vonszoljaátok elő Bánffy Dezső politikai hulláját a koporsó méhéből s vizsgáljátok meg: azok között a csontok között, a melyeken a benne termett fergek rágódtak, ott még most is ott van a méreg, a melylyel a magyar nemzet élete ellen tört. alkotmányunkat akarta megfojtani. Szövetkezni akart a fegyveres hatalommal, hogy földi

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

Egy holló története.

Fent a magasban, a pusztá fölött egy vén okos holló repült.

Még sok mérőföldnyi utja volt. Kelet felé, hol épp a tenger partján, mikor még jobb sorsa volt, egy disznófület ássott el a földbé. Most késő ószre jár az idő, ennivaló csak szűkösen akadt, tehát szárnyra kelt, hogy kiássa azt a disznófület a földből.

Azt mondja Brehm apó: ha egy hollót lát az ember, csak körül kell néznie, bizonyos lehet a felől, hogy többet is vesz észre a látóhatáron.

De hiába néztünk volna arr. felé, a merre a vén, okos holló repült, — több nem volt észrevehető. Az az egy pedig semmivel sem törődve lebegett tova erős, szénfekete szárnyain a sűrű, esős légben, éppen keletnek tartva, hangtalan.

De a mint így lassan, nyugodtan lebegett előre, elkövetkeztek alant a főltség éles szemei s a vén madárt boszuság fogta el.

Evről-évre szaporodtak, nőttek ott alant a zöld és sárga sávok; egyik darabot a másik után hasogatták ki a pusztából; aztán apró házak emelkedtek vörös cserépfedelekekkel, alacsony kéményekkel, melyekből sűrű tőzegfüst gomolyog — mindenütt ember és emberi mul.

Eszébe jutott fiatal korából — hej, beh sok tele mult már annak! — hogy itt ellakha-

létünk oltalmazóját a törvényt, a jogot a szuronyok hegyére döfje.

Fölhánják-e azt a sirt, békéiben hagyják-e? nem-törődünk vele. De mintha a nemezis boszuló karját látnánk villogni. Annyi bűn, annyi gonoszság, a mennyit a Bukott valaha elkövetett, hiába! nem maradhatnak büntetlenül. Ha a világ minden népe megbotránkozva, ámulva tekintett egy őrdjögő ember cselekedeteire, ha a történelem kénytelen volt sötét lapjaira írni azokat a gonoszságokat, a mikkel az emberi jogokon rugott: mindez szinte kihívja a büntetést. Példát kell nyújtani, elretentő, boszuló példát, a mely ott álljon a jövő minden hatalomra jutó férfiak előtt, akár a tüzes kard villogása, hogy gonoszságokat büntetlenül el nem lehet követni soha.

Mi meg néppártiak, elégtételt láthatunk az ő lelki kinjaiban. Ki volt az, a ki iskolát teremtett ellenünk, a hol mesterek oktattak egy csomó pájeszes suhancot az inquisitorok minden lehető furfangjaira. A csendőrszuronytól lefelé, a becsületet, a tisztességet, a szemérmét sárban hurcoló orcátlankodásig, minden meg volt engedve ellenünk:

— Hiszen csak néppártiak!

Nos! mi élünk. A közdelem esak erőt adott, bátorságot, fegyvert a kezünkbe, az ő sirjához pedig kenyeres társa a »Neue Freie Presse« — a melynek ő is bizonyára juttatott valaha a koncból — hívja a hullavizsgálókat.

tott egy jóra való holló családostul, ezen a hosszú, végtelen pusztán, hol zsenge nyulak és apró madarak seregestül tanyáztak, lent a tengerparton pedig a dunnaludak szép nagy tojásokat raktak, volt ott egyszóval mindenféle nyalánkság, a mit szem, száj csak kíván.

De most ház ház mellett emelkedett a pusztá helyén, aranyárga vetések és zöld rétek húzódtak, ennivaló azonban oly szűkösen akadt, hogy a vén tisztes hollónak mérőföldekre kellett repülnie, egy hitvány disznófület.

Az emberek, hej az emberek! A vén nádár ismerte őket!

Köztük nőtt fel, még pedig a legfinomabb fajtaból való emberek között. Ott a város mellett nagy tanyán töltötte gyermekségét és ifjkorát.

Am most, valahányszor a tanya fölött vezetett utja, mindig jó magásra szállott a levegőben, hogy az emberek rá ne ismerjenek. Mért, ha lent a kertben egy női alakot látott, azt hitte, hogy az az ő rizsporos, franciaszalagos fiatal kisasszonya: pedig tujajdonképen annak a leánya volt hófehér fűrtökkel, özvegy főkötőben.

Hogy jó dolga volt-e ott a finom emberek közt? A hogy vesszük. Ennivalója bővében volt, tanulnivalója is elég, ám fogva élt — az első években szegett balszárnyal, később »parole d'honneur«-rel; mint az öreg ur szokta mondani.

A város közgyűlése.

Nem »napkeleti« bölcseséggel, de minden kétséget kizárólag »napkeleti« zsinagóga rendszerben folyt le a mai városi közgyűlés s szinte nem is csodáltuk, hogy az ülés folyamán elnöki székbe került Havranék József polgármester idegesen rága a bajuszát és sűrűen hallata az elnöki csengetyű éles, ez alkalommal azonban mégis almosódó hangját. A viták kevésbé voltak hevesek, mint inkább zajosak, de értelmetlenek is. A vásári hangulat szokatlanul kifejezésre jutott a komolyságot gyakorta nélkülöző zajban s szinte belelelt Pollák Ármán biz. tagnak »napkeleti« hanglejtéssel elsirt jeremiádjá, melyben a közérdek nagyon fuldoklott az önérdék dagadó hullámaiban s mert a lóláb végre is nagyon előtérbe került, derült mosoly kíséretében lehurrogatták a haza beszélő virilistát. Ilyen és hasonló jelenetek gyakoriak voltak s egy cseppet sincs okunk mosolyogni a szomorú valóság felett, mert hisz a mai közgyűlés folyamán tapasztaltak is megerősítik a közfelfogást, hogy t. i. a közügynek ma már lelkes, komolyan gondolkodó harcosai nincsenek vagy ha vannak is, gyengék ahhoz, hogy a vétőt kiáltó, de semmittevő ellenfél tulnyomó erejével eredményesen szembeszállhasson. Ez ma talán csak Kővács István biz. tagnak sikerült, a ki higgadt, mélyreható gondolkozásával, a szőnyegre kerülő vitás ügyek alapos ismeretével, meggyőző érveivel megvédte az igazát s indítványa győzelemmel került felszínre az ellentmondások tömkelegéből. Ügybuzgalma méltán szolgálhat mintaképül.

Ezek előrebocsátása után térünk át a közgyűlés programmszerű lefolyására.

És ő megszegte ezt a becsületszót! Egy gyönyörűséges tavaszi napon történt az, mikor egy fiatal, ragyogó, fekete nőtény holló repült el a kert fölött.

Később úgy néhány tél mulva — visszajött még a tanya. De idegen fiuk kövel hajigálták. Az öreg ur, meg a fiatal kisasszony nem voltak odahaza.

— Bizonyosan a városban vannak — gondolta a holló. Egy idő mulva ismét visszajött, ám úgy fogadták akkor is.

A vén, tisztes madár — mert időközben megvénült — sőtve érezte magát és most magasan repült el a ház fölött. Teljesen szakított az emberekkel s az öreg ur meg a fiatal kisasszony nézhettek utána, a meddig akartak, — és néztek is, arról a vén madár meg volt győződve.

És mind, a mit tanult, elfelejtette; s nehéz francia szökat is, melyeket benn a szalonban a fiatal kisasszonytól tanult, meg a könnyű káromkodásokat is, melyek kiinn a cselédszobában ragadtak rá.

Csupán két emberi kifejezés maradt meg emlékezetében, régi műveltségének két szélsősége gyanánt. Ha igazán jó kedvében volt, azt károga vidáman: »Bonjour — Madame!« De haragjában azt kiáltotta: »Ördög vigyen el!«

Fürgén és biztosan siklott előre a sűrű, esős légben. Már látta messziről, hogyan fodorodnak a tenger fehér habjai az áramló part

Fiáth Pál báró főispán azon reményben nyitja meg a közgyűlést, hogy a biz. tagok a szünidei üdülés után újult erővel fognak a munkához, az ellenkezőjéről azonban nem győződhetett meg, mert már a közgyűlés elején az elnöki széket *Havranek* polgármesternék adta át.

Az ügyrend előtt dr. **Saára** Gyula ügyvéd interpellál a pénzügyigazgatásnak ama ominózus, tételes törvénybe ütköző rendelete tárgyában, mely szerint a városi számvétség köteles a telekkönyvi tulajdonosok szerint megállapítani s vezetni az egyesek adóját, eltérőleg az eddigi országos, törvényben gyökeredző gyakorlattól, a midőn t. i. az adó a tényleges birtokos ellen rovatik ki. A rendelet tetemes munkát rakott a számvétség vállaira s mert ez az intézkedés jogtalan is, kérdi a főszámvevőt, történt-e intézkedés a rendelet visszavonása érdekében. **Mohai** főszámvevő rövid választ ad, a midőn kijelenti, hogy végrehajtja a rendeletet, mert ily irányban a pénzügyigazgatóság utasításait kritika nélkül követni tartozik. Az ügy jövő közgyűlésen tárgyalásra kitézik.

Néhai **Bierbauer** János helyére a központi választmányba *Havranek* József polgármester melegenhangu ajánlatára **Laujenauer** Ferenc biz. tagot a közgyűlés egyhangulag megválasztja. — A belügyminiszter a közgyűlés ama határozatát, hogy egy végrehajtó köz. tanácsos mellé a községi bírósági végrehajtások foganatosítása, valamint a fűbér és hegyközségi hátralékos illeték behajtása végett áttétessék, feloldja, mert a harozat a kellő megfontolás ismérveit nélkülözi. Hosszu vita fejlődött ki az ügy körül, végre is **Kovács** István érvekben gazdag felszólalása után a közgyűlés ismét a fenti értelemben határozott, sőt kimondta, hogy a határozat még felebbezés esetén is jövő év január 1-én végrehajtható. — A régi megyei kórház és **Fodor**-féle telek megvételére vonatkozó tanácsi előterjesztés tárgyalása a jövő közgyűlésre tűztetik ki. — A belvárosi iskola ügye, bár hosszas vitát provokált, előbbre aligha ment. Mindenki elismerte, hogy ez az iskola minden kritikán aluli, de mert pénz nincs, a már ismertett **Farkasdy** és **Károlyfi**-féle indítványok mellőzésével elhatározták, hogy a jelenlegi iskola-épület értékesítésével a tanács bizassék meg s csak aztán beszélnek az új iskola

hosszában, midőn egyszerre nagy, fekete térséget pillantott meg alant. Az a tőzegláb volt.

Köröskörül tanyái házak emelkednek a magaslatokon, ám az alacsony sikon mintegy mérföldnyi szélességben embernek nyoma sem volt látható, csupán a térség peremén domborodott egy-két tőzegrakás és csillogott egy vitzócsa.

— Bonjour, Madame! — kiáltott a vén holló, nekicsapva, hogy hosszu ívekben röpködje körül a lápot. Oly kedélyesen, oly hívogatólag intett a lép, hogy a madár óratosan leereszkedett a közepe tájékára és leszállott egy fagyókerre.

Itt majdnem olyan volt minden, mint a régi időben: pusztaság és csendes.

Itt ott egy-egy kis száraz helyen pár szál gyékény és kiorta avarfü nött! azontul minden csupa finom, fekete porhanyó föld volt, tele kátyuval, melyből szürke fagyókerek meredeztek elő, görbén egybekuszálva, mint valami bütykös háló szála.

A vén holló jól tudta mi az, a mit lát. Valamikor élőfák emelkedtek azon a helyen... Nem élt ő még akkor...

Az erdő eltűnt, a fák, lombok, cserjék eltűntek, eltűnt minden. Csupán még a gyökér maradt ott, a fekete rostokkal, egybefonódva, a vizes porhanyóba mélyen alányulva.

Ennél többet már nem lehetett változtatni. A vén madár körülnézett. A tanyák oly messze feküdtek és itt a végtelen lápon oly biztosan, oly otthonosan érezte magát. Valamit mégis

építéséről. Ezzel az iskola kérdés megoldása nagy időkre téltetetett. — A város jövődelmének fokozására a közgyűlés a saját kebeléből egy bizottságot alakított, tehát egy soha sem működő bizottsággal ismét több van, más haszna úgy sem lesz.

A vásári rendtartási szabályrendelet tárgyalása általános érdeklődés közepette folyt le, főleg akkor fokozódott a vita heve, midőn az erre kiküldött bizottság javasolta, hogy a helybli iparosok a díjszabásban megállapított illetékek felét fizetik. **Dieballa** az iparosok illetén megsarcolását, illetve a város jövődelmének fokozását helyesli, ámde **Ráday** és dr. **Saára** felszólalása után a közgyűlés egyhangulag kimondja, hogy a helybeli iparosok helypénz-fizetésre nem köteleztet ek. **Pollák** Ármin tovább megy s indítványozza, hogy a helybeli iparosok két sátorban is árulhassanak. Az érvekkel nem támogatott indítvány nem nyerte meg a bizottság tetszését, nem fogadtatott el. — A Lövölde-utcában két lámpa felállítása határozatilag kimondatott s ezzel kapcsolatban pedig **Trummer** Sándor ama indítványa, hogy több lámpa állításék fel s az ott levő árok beboltostassék, a mérnöki hivatalnak adatik ki véleményezés végett. A sóstó nád ára 20 koronáról 16 koronára szállítatik le. — **Szepe**si Géza tanító 40 kor. kárpótléka póthitel útján fedeztetik. — A selyemgyár ügye a biz. tagok csekély száma s türelmetlensége miatt nem tárgyalható, megvitatása a jövő hó 9-ikére kitűzött rendkívüli közgyűlésre marad. — **Bögyös** József rendőr nyugdíja 440 koronában állapítatik meg.

Csiphés Gyula tanító véglegesítési ügyében a tanfelügyelőség felebbezése folytán a köz. bíróság elvi jelentőségű határozatot hozott, mely szerint a tanítók ideiglenességét nem ismeri el. Ez ügyet **Kovács** István biz. tag tette beszéd tárgyává s rámutatott arra a fontos helyzetre, melyet ez a határozat nálunk teremtet. Itt ugyanis a tanítónak 500 ft fizetése van, ha véglegesítik, 100 ft többletet s 150 ft lakbért kap. Ha az ideiglenes minőség jogtalan volt a multban, ugy a tanítók két éven át jogtalanul fosztattak meg ezen összegtel s mert a korpótléknál nem vétett figyelembe e két év, itt is kárt szenvedtek. Fontos tehát e határozat, átsiklani felette nem

békében hagytak az ő birtokából. Kiegyenesítette fényes, fekete tollait és többször ismételte: Bonjour, Madame! Bonjour.

E percben a közeli udvarról néhány ember jött elő lóval, szekérrel; hátrább két kis fiu szaladt utánuk. Görbe uton közeledtek a lép felé, a tőzegrakások közt.

— Mindjárt megállanak! — vélte a holló. De azok csak közeledtek.

A vén madár nyugtalanul csavargatta fejét. Mégis csoda, hogy milyen messzire be mernek jönni ezek az emberek!

Végre megállottak. A férfiak ásót, fejszét vettek elő a szekérből. A holló látta, hogyan bajlakodnak egy fatökevel, hogy a földből kiszabadítsák.

— Hamar belefáradnak! — vélte a holló. De nem fáradtak bele. Fejszéikkel olyan

éles fejszékét még sohasem látott a holló — nagyokat vágtak a nehéz tökére, ásták, húzták, rángatták, míg vére sikerült oldalvást borítani, — ugy, hogy az egész girbe-görbe csonka gyökéret széjjel meredezett a levegőben.

A kis fiuk csatornákat vágtak a tócsák között. Most végre beleuntak.

— Ni csak azt a nagy varjút odaát! — szólt az egyik. Avval felszedtek egy csomó követ s az apró földrakások közt óvatosan hajolva előrenyomultak.

De a holló nagyon jól látta őket. Hiszen látott ő már gonoszabbat is, — gondolta.

Tehát már a lápon sem maradhatott biztosságban az öreg. Most már látta, hogy a szürke

lehet. Indítványozza, hogy az szakértői tanulmányozás végett adassék ki az iskolaszéknek. A közgyűlés ily értelemben határozott. — **Katica** Gyula járlatkezelő a kért 200 korona fizetési előleget megkapta. — **Varga** István vendéglős a szarvasmarha vásárnak régi helyére való visszahelyezését kérte. A kérvény véleményezés végett a rendőrfőkapitánynak adatik ki.

Végül néhány törvény kihirdetése után a közgyűlés fél 1 óraker véget ért.

UJDONSÁGOK.

Képviselői választások.

A *csákvári kerület*, országgyűlési képviselőjének állása **Meszleny** Lajos elhunytával megüresedvén, megindult a mozgalom az új képviselő megválasztására. Valóban azt kellett volna hinnünk, hogy erre a pár hétre, a mi még a jelen képviselőház feloszlásáig hátra van, nem fogják fölzavarni a kerület nyugalalmát. Emlégettek, hogy a szeptember elején összeülő képviselőház pár nap alatt végezni fog a legsürgősebb tennivalóval és aztán szélnek (talán Széllnek?) ereszi a honatyákat, hogy srófoljanak ki a tisztelt választó közönség jóvoltából annyit, a mennyi jó ígéretek és egy kis eszem-iszom árán lehetséges. Ugy látszik, hogy ez vékony reménység és nem sok biztatás kiséri. — Mások azt mondják, hogy szeptember végén fogják feloszlatni a Házat. Annyi időre még a kormánynak is szüksége van, hogy egyes ujonan kinevezett és kinevezendő főispánjai megszorongassák a folytatós bizalmi hordók abroncsait. (Mert hiszen Széll Kálmán a maga személyes tekintélyével nem akar beavatkozni a választásokba, hanem a mit ő meg nem tesz, megteszik a főispánok, a hivatalos apparátus. Mert hát hiába! Ők is onnan felülről kapják a kenyeret és ha viszont nem tudják elég szép számban liferálni a honatyákat, abban a színben tűnnek fel, mintha hivatalos tekintélyük, a meggyekre való befolyásuk nem volna elég hatásos. Így hát mindegyik ambíciójának vallja, hogy minél több és minél tekintélyesebb alakokat liferáljon Széll Kálmán ur ő nagyméltósága udvarlására: — Im Kegyelmes Uram vesd rájuk tekintetednek egyetlen sugarát, ez mind az én művem!) Hogy tehát feloszlatják-e szeptem-

fagyókerek is kénytelenek voltak engedni az éles fejszéknek, pedig azok a szürke fagyókerek idősebbek voltak a legöregebb hollónál is és bele voltak növe a mély, határtalan, vizes porhanyóba.

És mikor a gonosz fiuk közel jutottak és dobálni akartak, a holló felemelte súlyos szárnyait és felszállt a levegőbe.

De a mint felszállt és röptében letekintett a fáradalmasan dolgozó férfiakra, meg az ostoba fiukra, kik egy-egy követ minden kezökben utána bámultak, feltámadt a harag, a vén tisztos madárban.

Mint sas csapott le a fiukra s míg nagy szárnyaival erősen verdeste füleiket, rettenetes hangon kiabált: »Ördög vigyen el! ördög vigyen el!»

A fiuk sikoltva vágódtak földre. Csupán pár pillanat mulva mertek felpillantani, mikor már köröskörül csend és pusztaság uralkodott. Csak messze, messze repült egy magányos fekete madár kelet felé.

Am a fiuk még felnőtt korukban is szentül azt hitték, hogy az ördög jelent meg előttük kint a fekete lápon egy nagy, lángszemű fekete madár alakjában.

Pedig az csak egy becsületes, vén holló volt, a ki azért repült kelet irányában, hogy kiásson a földből egy disznófület, melyet jó napjaiban ott hagyott.

Kjelland L. Sándor.

ber végére a képviselőházat, lehet igen valószínű, de hogy nem bizonyos, annyi mint kétszerkettő. Mert hiszen könnyen megtörténhetik, hogy Széll Kálmán október végén fog választatni, a mikor az új bor is kiforrta magát, meg az embereknek se lesz annyi dolguk.

Szóval, mindez a jövő titka.

A csákvári kerület azonban már megmozdult. Tallián Vilmos, pátkai földbirtokos teljes erővel megindította az akciót. Tallián különben régi jelöltje már a kormánypártnak. Ezelőtt őt esztendővel is szerettek volna felléptetni kormánypárti programmal, de jól tudván, hogy Meszleny Lajossal szemben biztos bukás kilátásával megy a küzdelembe, nem fogadta el a jelölést. Most, Meszleny halála után egy héttel már járja a kerületet s a tekintélyesebb választókkal összeköttetésbe is lépett. A jelölő értekezlet tulajdonképpen vasárnap délután lesz Lovasberényben a vendéglőben, a hol összegyűlvén a pártívek vezérei, egyhangulag, óriási lelkesedéssel jelölni fogják Tallián Vilmos földbirtokost, a ki miután a szíve közepéig és veséjéig meghatva rövid köszönetet mond az osztatlan bizalom frappans megnyilatkozásáért, beszédével annyira el fogja ragadni az egybegyűlteket, hogy azok, lévén Tallián ur nem épen kövér ember, vállalkoznak fogják kapni és örvendezve körülhordozzák a teremben. A bizottság megalakul, isznak egy pompás áldomást (a medve bőrere) a melyen minden lelkes kormánypárti (és nem kormánypárti) részt fog venni (persze csak az, a ki szomjas.) Tallián ur pedig nehezebb szívvél és könnyebb erszénnyel, a választók irtózatos eljénzúgásaitól kísérve, fölül négylovass hintájára és gondolkozni fog rajta, hogy igen szép az alkalmányos multság, csak legalább túl volnánk már rajta, győztünk volna, vagy meg volnánk már verve. Hogy a választók egy része, még pedig maguk a kormánypártiak sincsenek megelégedve az ő jelölésével, kitűnik abból, hogy tegnap Szűs Artur főjegyzőt kérték fel a kormánypárti jelöltség elfogadására, a mit azonban Szűs Artur azonnal visszautasított. (A mint ebből látszik, egyeseknek a Tallián Vilmos katolikus volta akadt a torkukon.)

Jól csinálták azonban a dolgot a verebi kálvinisták. (Ők maguk dicsekedtek vele, tehát elmondhatjuk mi is.) Főnn óhajtkák tartani a függetlenségi elvüket, mert hát ők úgy vannak meggyőződve, hogy az az igazi, de ha Tallián ur sziveskedik az ekleziának 100 pengő forintokat adni, akkor, szívesen rászavaznak. Nohát persze hogy szívesen megígérte ezt Tallián Vilmos ur Szekér tiszteletes urnak s most a verebiek elveik tiszteletben tartása mellett adják le a voksukat a kormánypártra. Fölhoztuk ezt az esetet, hiszen elég érdekes a mai világban.

A függetlenségi párt, még pedig a Kossuthról nevezett Eötvös-párt szintén emlegeti magát. Hogyne! Hiszen az ő kerülete lett volna ez is. Emlegették eddig dr. Horváth Gyula sárbogárdi ügyvédet. A mint azonban magából a kerületből tudjuk, eddig ott még nem igen esett róla szó. Szóltak Barta Ödönről (ex gente non sancta) szintén a ki az Eötvös-Kossuth-párt egyik képviselő tagja. Őt a párt szerette volna, mert a mint látszik, a régi kerülete szűk lett neki s most azt hiszi a párt, hogy a csákvári kerületnek mindenki jó. Mi nem hisszük, hogy Barta ur egész Csákvárig fáradjon.

A néppárt még nem állított jelöltet, de ha most az időleges választáson esetleg nem jelöl is, az általános választásra magából a kerületből oly jelölt nevével fog a küzdelembe indulni, a ki a függetlenségi és kormánypárti jelölttel szemben diadalra fogja vinni a néppárt lobogóját.

A mit az egyik laptárs (a napkeleti) említ a csákvári választókerületről, hogy ott az ellenzéki vezérférfiak közösen megállapodtak, hogy Tallián Vilmos ellen jelöltet nem fognak állítani, hát ez, tetszik tudni, csak olyan makkal való álmódás, a mely nagy éhségre vall. Nekik bizony jó volna, ha úgy volna. Az bizonyos, hogy Tallián Vilmos egy szeretetreméltó uriember, egy gentleman, a ki valamikor igen szépen attackirozott katonáival és pompásan ért a »halb rechts«, »halb links«-hez. De hogy ennek mi köze a többi pártívekhez, nem tudjuk s egyáltalán nagyon szeretnők mi azokat az ellenzéki megegyező urakat látni, a kik egy héttel Meszleny Lajos halála után már ankeztettek és retirádát fujtak. Ezt ráhagyhatjuk magára a kormánypártra is, a mely igen szépen fujhatja még a rückwerts-koncentrierung ot.

Egyébiránt, a mint értesülünk, a választás a jövő hó 17-én leend.

— Az Oltárügyesület szent miséje a jövő vasárnap — szeptember 1-én — délelőtt 10 órákor a szemináriumi templomban fog bemutatni a Mindenhatónak.

Szerény kérdés. Hogy Meszleny Lajosnak jólis ellenfelei voltunk, azt hisszük, mindenki el fogja ismerni. De nem mulasztottuk el, hogy a Eötvös-Komjáthy ef. comp. féle talmi függelenségi (az Sz. H. saját szavai) infámis viselkedését szóvá ne tegyük. Megmondtuk bizony, hogy pártlapjuk úgy viselte magát vele szemben, mintha sohase tartozott volna hozzájuk; azt is megmondtuk, hogy a párt szónoka kérhetett volna valakittel egy szalon kabátot kölcsön, hogy ne éktelenkedett volna ott kékes-szürke utruhában, a hol minden uri ember feketében jelent meg. No erre a mi tisztis, de megöregedett laptársunk egy valódi megrogygyant argumentációval támad ránk, hogy hát így meg úgy, miért nem tesszünk mi különbséget a talmi és a tiszta tüngtelenségek között. Egye meg a kutya a dolgukat, hát miért nem tesznek különbséget ők? Ki az ördög tudott köztük válogatni, hiszen mind egyforma. Ha a katolikusok püfölséről van szó, sohase mondja egyik sem, hogy: én nem egyezem meg veletek az ilyenben; ha Bánffy-t támogatták, sohase mondta egyetlen egy sem, hogy: nekem ez nem kenyerem. Azt mondja a megrogygyant politika, hogy van közöttük különbség. De hát Kossuth Ferenc — úgy tudjuk — maga is főmunkatársa az Egyetértésnek. Hát ha nem egyezik meg vele, akkor hagyja ott őket, alakitson külön pártot magának, a hol a vallásfelekezeti motívumokat nem helyezik a politikai cél fölé. Legjobban szeretnénk, ha a t. laptárs megnevezné a kiveendőket, hogy kik érdemelnek hitelt, kik nem. Mert ha a vezér olyan, mint a katonái, a katonák meg mint a vezér, ki tud a kivételek után ítéletet mondani. — Aztán azt is szeretnénk tudni, hogy miként tudna a t. laptárs az autonómiai tervezet szerint boldogulni. A kormány eddig jóformán nem engedett mást, mint hogy az autonómiai testület harangozókat választhatott. Hogy ez mennyire fogja emelni a katolikus öntudatot, nem tudjuk? Talán mégis csak többet ér annál valamelyik a néppárt, a melyik fölírta a katolicizmust álmából. Azok a tervezet szerinti autonómiai harangozóknak meg ugyis csak kötel van a kezükben. Hogy aztán egy darab kötéllel mennyire lehet eljutni ugyis tudjuk, de pardon! mi csak nem kérünk belőle.

— A város vagyona. Széll Kálmán belügyminiszter tudvalevőleg elrendelte a városok vagyonyának összeírását. Több város azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy a kétes követeléseket, melyek behajtása nem bizonyos, felvegyék-e a vagyonteltárba. A belügyminiszter most leiratban tudatta valamennyi várossal, hogy a kétes követelések a városi

vagyon megállapításánál nem veendő figyelembe s a vagyonteltárban mint ilyeneket külön kell feltüntetni.

— Pénztárhány és öngyilkossági kiadvétel. Megrendülve halljuk a hírt, hogy az acsai segélyegylet, a mely a szegény polgárok anyagi viszonyait volna istápolandó, egyesek könnyelműsége, nemtörődömsége, vagy épen vétkes hanyagsága következtében oly anyagi kárt szenvedett, a melyt aligha fog egykönnyen kiheverni. Faskó János r. kath. kántortanító, a ki Rozenbachnak, a hirhedt acsai tanítóválasztás egyik hősenek szereplésében utóda volt, pár év előtt átvette az acsai segélyegylet elnökségét. Nem szellemi képességei juttatták őt a fontos, minden tekintetben szakértői hozzáértést igénylő álláshoz — a mint a tanítói állást is az acsai svábok végzetes pártoskodó természetű ruházta rája. Már akkor hiányok voltak a pénztárban, de ő minden részleges vizsgálat nélkül — csupán az állás elcéltségétől biztatva — vállalta magára. Az idén megunva a fádalmakat, vagy nesztét véve a pénztár rendezetlen voltának, ifj. Grimm János gazdiemberre akarta átruháztatni az elnöki tisztséget. Grimm azonban csak úgy volt erre hajlandó, ha az egylet könyveit s a kötvényeket részleges vizsgálat tárgyává fogják tenni. A vizsgálat természetesen rövid idő alatt kiderítette, hogy a segélyegylet ügye a lehető legkétségbeesettebb, a mennyiben rövid idő alatt 49 ezer korona hiányt konstátáltak. Természetes, hogy e rettenetes körülmény irtózatosságot keltett az egész községben, de leginkább kétségbeesettebb a szerencsétlen tanító-elnököt, a ki rögtön öngyilkosságot akart elkövetni. Előbb revolvert szegezett a homlokának, a melyt a segédkántor csak hosszas küzdelem után tudott a kezéből kicsavarni. Aztán borotvával akarta a torkát keresztül metszeni. Ebben is megakadályozták, szerencsétlen felesége és a kántortanító vették el tőle. Ez azonban még mindig nem volt elég, mert egy őrizetlen pillanatban a pincébe ment s ott fölakasztotta magát. Alig volt már benne élet, midőn szomszédja Izinger József észrevette rettenetes szándékát, a kötelet elvágta s hosszas dörzsölés után végre életre tudták kelteni. — Hogy a felelősség kit terhel a szörnyű esetben, őt-e vagy elődjét, vagy mindannyiukat, forog-e főn sikkasztás, vagy könnyelműen kölcsönzött összegek elvesztése, a részletekre kiterjedő vizsgálat fogja bebizonyítani. Id. Grimm János az egylet egyik tisztviselője már 9 ezer koronát a maga erszényéből visszatérített. De károsodni fog az egész község s ki tudja hányat tesz koldussá ily fontos intézmény kezeléséhez nem értő egyének tudatlansága, vagy könnyelműsége.

— Gyászroval. Részvétellel vettük a gyász-hírt, hogy felső-őri Pongrácz Gyula tegnap reggel 8 órákor hosszú szenvedés után életének 24-ik évében meghalt. Az elhunytat ma délután helyezték nyugalomra nagy részvét mellett az ev. ref. egyház szertartása szerint. A fiatal halottat özvegy édesanyja, testvérei s nagyszámú rokonság gyászolják.

— Névváltoztatás. Kiskoru Lichtenstern Jenő és Imre helybeli lakosok vezetéknévüket belügyminiszteri engedéllyel »Szilágyi«-ra változtatták.

- **Meghívó.** A székesfejérvári tisztviselők Otthona f. évi szeptember hó 2-án délután 5 órakor a vármegyeház másodemeleti kis termében választmányi ülést tart, melyre a választmány tagjai oly kérelemmel hivatnak meg, hogy a tárgy fontosságánál fogva azon feltétlenül megjelenjen sziveskedjenek. Az ülés tárgysorozata a következő: 1. Mult ülés határozatainak végrehajtásáról szóló jelentés. 2. Lakás felfogadás felletti határozat. 3. Butorok beszerzése iránti intézkedés. 4. Szolgá felfogadása. 5. Fa és kőszén szükséglet biztosítása. 6. Kereskedőknek bevásárlás iránti kérelme. 7. Esetleges indítványok.

- **Egy tanító póra.** Olvasóink bizonyára emlékeznek arra az esetre, a midőn Almássy Ferenc városi tanítót ez év tavaszán, egy kellemetlen cselédügy miatt alaposan meghurcolták. Cselédje, Prosszer Erzsébet előre kiszedte a bérét, különféle apróbb károkat csinált a gazdájának, aztán a kapufelánál akarta hagyni. Almássy, hogy legalább a kára megtérüljön, visszatartotta a leány ruháit. Erre Prosszer Antalné, a cseléd anyja ment leánya védelmére, rendőri beavatkozást kérték s magának Simon rendőrnek asszisztálása mellett éktelen patáliát rögtönöztek, mire Almássy tanító hazaérkezvén, megtámadott nejeinek védelmére költ s a magas c-ben fáradozó donná kipereditte a lakásból. Prosszerné erre Almássyt följelentette, hogy őt agyba-főbe verte. Akkoriban »napkeleti« lapársunk különösen fura módon futta fel a dolgot s Almássy ellen a fegyelmi vizsgálatnak és egyebeknek elfrendelését követelte. Almássy viszont Prosszerné ellen emelt vádat. A tárgyalás ma folyt le a helybeli járásbírósnál Dömötör Zoltán járásbíró előtt. A tanúk kihallgatván, a bíró Almássy Ferencet a vád alól teljesen felmentette, Prosszer Antalnét pedig leányával egyetemben magánlak- és becsületértés miatt pénzbírságra, vagy ha azt lefizetni nem tudná, elzárásra ítélte. Ezzel egyetemben az ügyvédi költségek lefizetése is rájuk háramlik. Almássy Ferencet azonban 10 korona pénzbírságra ítélte azért, mert Simca hajdút, a hatósági közeget felindulásában »szocialista« névvel illette. Ugy Prosszerné, mint Almássy Ferenc fellebbezést jelentettek be.

- **Virilisták névjegyzéke.** A virilisták névjegyzékének összeállítása, illetve kiigazítása tárgyában Fejérmegye alispáni hivatala a következő felhívást bocsátotta ki: Az 1868 évi XXI. t. c. 25. §-a szerint a legtöbb adófizetők (virilisták) névjegyzéke minden év végén kiigazítandó lévén, ezennel felhivatnak mindazok, kik Fejérmegye területén élvezett jövedelemről kirovott egyenes államadó után a megyei legtöbb adófizető bizottsági tagok 1902. évi listromába való felvételre magukat jogosítottak vélik, hogy az igazoló választmány által folyó évi szeptember hó 7-én délelőtt 10 órakor, Székesfejérvárott a vármegyei székház kisebb termében tartandó nyilvános ülésben a törvény által nyújtott joguk és kedvezmények iránti igényeiket, szóval vagy írásban, annál bizonyosabban előterjeszék, mert a kitűzött határidő után, az 1902. évi névjegyzék csupán a kéznél levő adóhivatali adatok alapján fog összeállíthatni. Az ideiglenes névjegyzék minden főszolgabírói hivatalban, az adóhivatali kimutatások és ideiglenes névjegyzék pedig a megyei jegyzői hivatalban megtekinthetők.

- **Vásári forgalom.** Már megirtuk, hogy a kelfolyt vásár szokatlanul gyenge volt, a mit az alábbi forgalmi kimutatás szomorúan igazol. Felhajtott: ló és csikó 3912 drb., bika 31 drb., tehén 1354 drb., üsző 597 drb., ökör 1206 drb., tinó 476 drb., borjú 212 drb., bivaly 12 drb., juh és bárány 3457 drb., sertés és malac 502. Eladott: ló és csikó 898 drb., bika 31 drb., tehén 469 drb., üsző 117 drb., ökör 265 drb., tinó 403 drb., borjú 76 drb., bivaly 2 drb., juh és bárány 431 drb., sertés és malac 502 drb.

- **Öngyilkosság.** Kálózról írják lapunknak, hogy ott Dékány Jánosné ottani lakos 74 éves korában a konyhaajtóra fclakasztotta magát. Az akasztott asszonyt először a szobában foglalatokódó leánya vette észre, a ki a helyett, hogy rögtön a mentéshez fogott volna, rémületben a szomszédba futott segítségért. Mire a szomszédok odaértek, az asszony már halott volt. A boncolás folyamán az öngyilkosság minden kétséget kizárólag konstatáltatott.

- **Az óratolvaj.** F. hó 18-án történt, hogy Barbalics József kertészegéd éjjeli szálláson megtúrta maga mellett facér pályatársát, Igaz Istvánt, ki reggelre Isten igazában eltűnt hálópajtasától s vele együtt eltűnt Barbalics zseborája is. A zseborát ugyan maig sem, Igaz Istvánt azonban már kézrekerítette a rendőrség s egyuttal azt is kiszimatolta, hogy Igaz becses személyében nem mindennapi alakkal találkozott. Nyolc nyelvet beszél s a multja rendőri szempontból elég érdekes. Lopásainak számát maga a letartóztatott sem tudja, annyi azonban bizonyos, hogy a pesti és komáromi törvényszék is körözötti lopás büntette miatt. Igaz nevéhez nem illő módon tagad s az óralopást sem ismeri be, bár a körülmények kétségtelenné teszik, hogy a tettes csak ő lehet.

- **A hentes bánata.** Patai István ercsi-i hentesnek a legutóbbi vasárnap szomorú napja volt. Alacsony kéményét alaposan megrakta füstre szánt hussal és szalonnával s gondolni sem mert arra, hogy a tűzhelyen lobogó lángok langyos melege elérékenyíti a feldarabolat mongolicák kevésbé sóvány testrészeit. Pedig úgy történt. Vasárnap délután égni kezdett a szalonna, vele együtt a kémény s hogy a ház is utánna nem pusztult, az csak a gyors segélynek köszönhető. Patai e nap emlékére megfogadta, hogy füstre szánt malacait jövőre magasabbra felmagasztalja.

- **A legújabb emberbaráti intézmény.** Megjelent egy csodálatos rendelet a vasárnapi munkaszünet korlátozásáról.

(Vannak ugyanis olyan rendeletek is, a melyeket érdemes elolvasni, sőt meg is csodálni.) Azt mondja ez a fura kis rendelet, hogy a zálogházak vasárnap is nyitva tartandók.

(Helyes. Ha a korcsma nyitva van, miért zárók be a zálogházakat? Csak kell a szegény embernek pénzforsrást is nyitni, a honnan a pénzt a korcsmába vigye?)

És indokolja a rendelet azzal, hogy a zálogház - emberbaráti intézmény.

(Helyes. Épp olyan emberbaráti intézmény a szintén nyitva hagyott korcsma is; vidámitja az emberiséget mindkettő.)

Még csak azt kell megjegyeznünk, hogy a rendeletet nem a Kakas Márton szerkesztősége bocsátotta ki, hanem a magyar királyi belügyminiszter.

(Ez is helyes. A Kakas Márton ugyanis meglehetősen unalmas és szellemtelen mostanában. A belügyminiszter igen helyesen cselekszik, ha pótolni igyekszik efféle humoros kis rendeletekkel).

- **Tűz lotán.** F. hó 27-én. este 10 óra tájban Zichy Wladimir gróf várpalotai lakos vonaton hazaléle utazott s észrevette, hogy az Inotához tartozó Nagymező pusztán nagy terjedelemben pusztít a tűz s mert ottani munkálatokat nem vett észre, értesítette a dologról a várpalotai tűzoltókat, a kik nyomban a helyszínére érkeztek, az oltásról azonban már szó sem lehetett. A tűz a Wolf testvérek bérletén pusztított s mintegy 10600 korona értékű gabonanemű égett porrá. A kár biztosítás folytán megtérül.

IRODALOM.

- **»Kazár földön«** cím alatt Bartha Miklós országgyűlési képviselő egy kötet könyvet írt. Tüzetesen ismerteti azt a hegyvidéki akciót, melyet harmadfélv előtt a magyar földművelésügyi kormány a rutének megmentése érdekében indított és a Kárpát bércei közt lako őszes népek érdekében folytatni szándékozik. E leírás arról világosít föl, hogy olyan nemzeti munka indult meg, a mely ugy terjedelmében, mint céljában és eredményében, hazánk történelmének egyik elsőrendű mozzanatát fogja képezni. Talán fölösleges mondanunk, hogy a Bartha Miklós műve nem szorítkozik a hivatalos adatok és a létező állapotok száraz előadására. Személyesen járta meg azt a vidéket s egyéni tapasztalatait tárja föl azzal az igazságszeretettel, mely az ő iratait mindenkor jellemzi. Művében érdekesítő módon váltakozik az élet, a költészet, a valóság, a reménység, a mulasztás, a vágy, a dicséret és a fenyték. Bepillantást nyerünk a néplélek rejtelmeibe, a vidék gazdasági viszonyaiba; a szociológiai és mezőgazdasági fejtegetések teszik e művet tanulmányossá. *A legyel zsidók demoralizáló és pusztító hatása, sohasem volt ily élénk színekkel ecsetelve.* Csodálatos közvetlenség sugárzik minden betűjéből. Olvasva ezt a művet, azt hisszük, hogy az író meleg vére csörgödez végig a sorokon. A könyv előfizetési ára 2 kor, mely összeg Kolozsvárra az »Ellenzék« kiadóhivatalába küldendő.

Piaci árak.

1901. augusztus 28.

Buza	14.30—14.80.
Rozs	12.40—13.—
Árpa	11.60—12.80.
Zab	12.—12.60.
Tengeri	11.20.—

A forgalom élénk.

A közeledő évadra ajánlok

**I. rendű kokszot,
tatai darabos szén,
tojás-brikettet**

(sajtoit szén)

és tüzfát

helyben a vasuti raktáromban,
vagy waggonszámra bármely állomásra,
legjutányosabb áron.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

**SZÉKESFEJÉRVÁR,
Lakatos-utca 2. szám alatt.**

BERNSTEIN ÉS KÁLDOR**TÜZFÁ-, KÖSZÉN- ÉS COAX ÜZLETE.**

Tisztelettel értesitem az érdeklődőket, hogy mai naptól kezdve elfogadok előjegyzéseket egyes társaságok alakítására ugy

közönséges **KÖSZÉN**, mint... **POROSZ-SZÉN** és ...**COAX-RA** wagenokenti száll-lításra **jutányosabb** árban.

Levelező-lapon történt meghívásra szívesen szolgálók személyesen is fölvilágosítással.

Tisztelettel **BALOG LIPÓT** Háltér 2. sz.